

*Данилко Яна,
студентка 3 курсу
відділення дошкільної і початкової освіти
Науковий керівник: Черевко Л. В.,
викладач комісії образотворчого мистецтва та методик навчання
Комунальний вищий навчальний заклад
«Уманський гуманітарно-педагогічний коледж ім. Т. Г. Шевченка»*

ЗНАЧЕННЯ ХУДОЖНЬОЇ ПРАЦІ У ТВОРЧОМУ РОЗВИТКУ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ

Дитяча творчість визначається як явище художньої культури, і вивчення її особливостей, проявів та умов формування – важлива проблема психолого-педагогічної науки. Дитинство передусім дошкільне – єдиний період життя, коли творчість може стати універсальним і природним способом буття людини. Численні наукові дослідження різних часів свідчать про безмежні креативні можливості дошкільного дитинства, тому провідна психолого-педагогічна проблема виявляється у тому, щоб створити сприятливі умови для розвитку особистості [2, 25].

Одним із засобів вияву творчих здібностей дитини є художня праця, що являє собою художньо-прикладну діяльність, яка тісно пов'язана із трудовим процесом [4,12].

Питання трудового виховання в процесі художньої праці дітей дошкільного віку як продуктивного виду діяльності, в процесі якого відбувається розвиток дитини, широко вивчалися Л. Артемовою, Н. Ветлугіною, А. Давидчук, Т. Комаровою, В. Мухіною, Б. Неменським, М. Подцьяковим, Є. Фльоріною та ін. Загальним питанням трудового виховання дошкільнят були присвячені наукові дослідження З. Борисової, Т. Введенської, В. Павленчик, М. Мельничук, Г. Беленької, М. Машовець.

Художня праця – найрезультативніший вид праці, що доступний дітям дошкільного віку. Цей вид праці передбачає виготовлення дітьми різноманітних виробів з паперу, глини, тканини, рослинного та викидного матеріалу тощо. За допомогою ножиців, ниток і голки, клею та інших

матеріалів, що допомагають з'єднувати окремі частини у єдиний виріб, діти можуть виготовляти цікаві та красиві сувеніри для своїх близьких і знайомих (вітальні листівки, шкатулки, саморобні іграшки), предмети для ігор (картонні меблі, килимок, рушничок для ляльки), атрибути святкового оздоблення кімнати до свята: гірлянди, прапорці, сніжинки, ліхтарики.

Діти дошкільного віку із задоволенням займаються ручною працею, оскільки їх приваблює можливість діяти з різноманітними, яскравими і незвичними матеріалами, досліджувати ці матеріали, змінювати й перетворювати за своїм бажанням. Дитина відчуває себе творцем, що стимулює її розумову та фізичну активність. Прагнення до результату спонукає до вольових зусиль, а сам результат виступає джерелом позитивних емоцій як самої дитини, так і людей її найближчого оточення. Адже створені дитиною вироби часто призначаються іншій людині – подарунок комусь із рідних, знайомих, використовуються у повсякденному житті, роблячи його більш емоційним і яскравим – прикрашають, допомагають тощо.

Художня праця дітей старшого дошкільного віку може виявитись тим тлом, на якому окресляться здібності і проявляться таланти дитини. Її зміст стає більш різноманітним і багатим. Діти можуть вже не лише копіювати дії дорослих, але й здатні виявляти творчість, робити іграшки, створювати нескладні атрибути для ігор-драматизацій, інсценівок, свят. Окремі види ручної праці – вишивка, плетіння з бісеру, моделювання з паперу можуть стати улюбленою справою дитини на все життя [4, 18].

Цікавим є той факт, що в художній праці дітей гендерні паритети не виявляються. Хлопчики із захопленням вишивають (досвід свідчить, що у них і виходить краще), дівчатка роблять моделі різних об'єктів навколишнього життя тощо. Найбільшого задоволення надає дитині ручна праця, якщо у ній беруть участь значущі для неї дорослі: мама, тато, старший брат чи сестра, вихователь.

До художньої праці потрібно залучати усіх дітей, виховуючи в них прагнення і бажання працювати. Під час роботи з різними матеріалами

розвиваються дрібні м'язи рук, діти набувають навичок роботи з простими інструментами; дії з різними матеріалами цікаві і дають можливість виявити творчість; цей вид трудової діяльності має практичний результат.

Експериментальні дослідження педагогів-практиків свідчать про те, що є діти, які здатні годинами просиджувати над улюбленим заняттям, не завдаючи дорослим ніякого клопоту. Але, не слід залишати дошкільників на тривалий час на самоті навіть з улюбленим заняттям. 30-40 хвилин є максимумом для них за фізіологічними показниками. Після цього увагу дитини слід переключити на інші види діяльності.

Отже, художня праця є джерелом насолоди для дитини, засобом розвитку сенсорних відчуттів (дотикових, зорових, слухових), психічних процесів (уяви, мислення, мови), моторних навичок, естетичного чуття, моральних якостей. Проте організація художньої праці з дітьми дошкільного віку потребує уваги і керівництва з боку дорослих, що полягає насамперед у забезпеченні дітей матеріалами для праці та навчанні прийомам роботи з ними.

Список використаної літератури:

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні // Дошкільне виховання. – 1999. № 1. – С. 6-9.
2. Котляр В. П. Основи художнього виховання дітей: навч. посіб. / В.П Котляр. – Донецьк.: ЛАНДОН-ХХІ, 2010. – 222 с.
3. Організація трудової діяльності в дитячому садку. – Х.: Вид. група «Основа», 2008. – 187, с. – (Серія «ДНЗ. Вихователю»).
4. Пазиненко С. М. Розвиток творчих здібностей / Нетрадиційні заняття з художньої праці в старшій групі. – Х.: Основа, 2007. – 112 с.